



Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureys, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

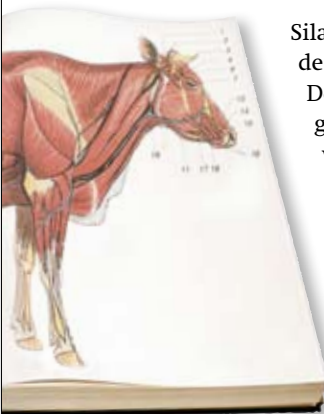
Oogontsteking door het eten van met listeria besmet kuilvoer

Silage eye

Met een kop koffie zit ik op de bank klaar om het nieuws uit de wereld tot mij te nemen. Het NOS-journaal is nog niet begonnen met de Griekse crisis of mijn telefoon gaat. Het is zaterdagavond en ik heb dienst. 'Ik heb een blinde koe. Zo maar ineens. Ze ziet echt helemaal niks meer. Wat kan dat zijn?' Na een vluchtige telefonische anamnese kom ik met een rijtje mogelijkheden. 'Is er wat aan te doen?', vraagt de boer. Als ik bevestigend antwoord, zegt hij: 'Dan mag je komen.' De koe staat wat te vreten aan het voerhek. Een echt zieke indruk maakt ze niet. Wat wel opvalt, zijn de samengeknepen ogen. 'We hebben 'm echt met de kop door het voerhek naar het voer moeten helpen', is het commentaar van de boer. Het algemene onderzoek levert, anders dan een matige temperatuursverhoging, geen afwijkingen op. Nu kan ik me focussen op de duidelijkste symptomen. Dat de ogen pijnlijk zijn, laten de traanstrepen zien. De koe wil niet dat ik aan haar kop kom. Met moeite krijg ik de oogleden van elkaar. Het ooglidvlies is normaal roze en ik kan geen beschadigingen of verkleuringen zien op het hoornvlies, wat zou passen bij de ziekte van Houw. De troebeling in het oog valt wel op, wellicht veroorzaakt door een ontsteking in het oog. Het mooie zwart dat een normaal koeienoog typeert, is verdwenen. Er is sprake van beiderzijdse uveïtis (inwendige oogontsteking) zonder ernstige onderliggende aandoening of sporen van trauma. Het is duidelijk een geval van silage eye, een aandoening die niet vaak voorkomt. Na overleg met de veehouder start ik de therapie. Ik injecteer de koe met een geneesmiddel, met de goede hoop dat dit heilzaam werkt. De boer krijgt de opdracht nog een aantal dagen na te behandelen. De koe is de volgende dag al een stuk beter.



De encyclopedie **Listeria monocytogenes**



Silage eye wordt veroorzaakt door de bacterie *Listeria monocytogenes*. Deze bacterie komt overal in de omgeving voor. Een niet goed geconserveerde kuil kan soms plekken met veel listeriabacteriën herbergen. Vandaar de benaming silage eye, vrij vertaald betekent dat 'kuil-oog'. Het ziektebeeld van een infectie met listeria, ook listeriose genaamd, kan veel symptomen hebben, die vaak met

het zenuwstelsel te maken hebben. Het hangt af van het gebied in de hersenen en welke zenuwen worden aangetast wat voor symptomen zich uiteindelijk bij het besmette rund openbaren. Rondjes lopen, een afhangend oor, oog en lip zijn bekende symptomen. Dat de bacterie een vaak beiderzijdse oogontsteking kan veroorzaken, is minder bekend. Houw of in het Engels 'pink eye' (roze oog), komt veel vaker voor. Dit is een ontsteking op het oog die door de bacterie *Moraxella bovis* wordt veroorzaakt, vaak overgebracht door vliegen. Deze is wel te behandelen met zalfjes. In vergelijking met een behandeling voor pink eye reageert een rund met silage eye veel beter op een injectie met antibiotica.